

BUDA-PESTA

19 Noemvre st. v.
1 Decemvre st. n.

Va esi joi'a si duminée'a.

Redactiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 88.

ANULU XIV.

1878.

Pretuulu pe unu annu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de annu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
annu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Legend'a ielelor.

Colo p'acea lunca, printre buruiene,
Ielele adesea se coboru a lene
Înse numai nóptea ochilor s'aretu:
Vai d'acelu ce-atuncea nu fuge 'nderetu!
La lumin'a lunei întindiându-si hor'a
Jocu pâna s'aréta pe ceru auror'a!
Câtu sânt de frumoşe, câtu sânt de usióre,
Sânt p'atâtu de crude si nenduratóre!
Dantiulu lor fantasticu e unu dantiu grozavu
Ce 'nspaimênta ênsasi p'omulu celu mai bravu!
Ve feriti de iele tinerei sburdalnici
Ce pareti atâta de frumosi si falnici,
Câci câ sè ve ierte nu va fi mijlocu
Când ve vor atrage în fatalulu jocu!
Si de tineri tocmai le e mare foculu
Câci ei prin tradare le-a stricatu noroculu!
Ele au fost odata de fete 'mperati
Ce erau în lume mari si laudati:
Vestea despre dènsii se dusesè 'n lume
Dar cu multu mai mare fetele-aveau nume!
Câci erau frumoşe câ nisce pareri
Dintru ale noptii vise de plăceri!
Flacara cerésca le erá privirea
Diori încântatóre le erá zimbirea!
Si în totu-de-una dènselu zimbeau
Si dintr'o zimbire mii de sclavi faceau!
Trei erau la numeru tinerele Iele
Si amozate erau câte trele!
Iubiau câte trele trei voinici frumosi
Câ trei bradi de munte 'nalti si aretosi!
Astfel siese inimi bateau în unire:
Dîu'a fericire! nóptea fericire!
În ori-care óra ei se desmierdau,
Nu cunosceau grij'a, plânsu nu-lu sciau!

De odata înse fure parasite
Si când se vediura c'au fost amagite
Pusu-s'au cu Iadulu negru în contactu
Si 'nchiaiara astfel cu Satana pactu:
Suffete si viétia i abandonara
Pe tradatori înse ele-si resbunara
Într'o nópte sumbra, pe când greu mugia
Viforulu de iérna ce se 'nvêrtegiá,
Ridicându zapad'a s'asvêrlind'o 'n aeru:
În fatal'a óra când dracii se 'ncaeru
Ielele esira si pâna spre dióri
Desmierdara dulce p'acei tradatori!
Înse diminéti'a, vai, când se tredira
Într'o trista stare ei se pomenira:
La tus-trei voinicii, — lucru 'ngrozitoru,
Le lipsia séu mân'a séu câte-unu picioru!
Noptile d'atuncea le trecura grele
Pâna ce-i luara într'o di cu ele!
Apoi dimpreuna s'afundara 'n Iadu
Câ sè dea la flacari inimi ce degradu!
Totusi pâna astadi, printre buruiene,
Ielele adesea mai coboru a lene!
Dar numai în nópte ochilor s'aretu:
Vai d'acelu ce-atuncea nu fuge 'nderetu!
La lumin'a lunei întindiându-si hor'a
Jocu pâna s'aréta pe ceru auror'a!
Si jucându-si joculu gróznicu, infernalu,
Ridu cu mare hohotu risulu lor fatalu!
Vai d'amagitorulu ratacitu prin lunca
Câci asupra-i, iute tóte se arunca! . . .
Îlu tèrescu în hora . . . ilu desmierdu pe elu
Si-lu sdrobescu la urmu ca pe unu misielu!

Al. A. Macedonschi.

Unu aventurieru pe tronulu Moldovei.

— *Schitã istorica.* —

(Urmare.)

Pseudo-Heraclide, de si descoperise planulu lui Demetriu si a lui Lascu, voiã sè se arate cã nu-i pasa de dënsii, ci când audi cã acel'a deja se apropia si nu este departe, la cererea ómenilor sei, care cerere dënsulu o primiã cá unu semnu de amóre si fidelitate, demãndã sè adune óste si sè iésa spre aperarea patriei la câmpulu de lupta.

Dupa ce Romãni au împetratu aceste de la Pseudo-Heraclide, rapede adunã o multime de înarmati, apoi cá sè-lu lipsésca de ori-ce presidiu, prin o asemenea însielatiune ceru de la dënsulu cá sè tramita la batalia si pe Ungurii, cari i formau gard'a sa; si cá sè-lu înduplece si spre acést'a, diceau, cã în casu de lipsa si cealalta parte de armata se va luptã cu mai multa barbatia la esemplulu veteranilor.

Pseudo-Heraclide mai ântãiu nu voi sè le concéda acést'a, cãci amicii ilu suatuiau sè nu créda nimicu Romãnilor; ci la îndemnul lui Motiocu, asupra caruia nu aveau nici o suspiciune, lasã sè-i se rapésca cea mai mare parte a gardei; careia isi incredintãse persón'a sa. În fruntea acestora puse pe Ioanu Cancellu din municipiulu Norciei, si-i dede 5 tunuri.

Conjuratii adunãdu-si armat'a dispunu cá Spantiucu sè iésa cu óstea, si împreuna cu

Maritata si totusi fara barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —

(Urmare.)

Lordulu Montalien întrerupse momentan. Lady Charteris cu unu tãpetu caditã înainte. Toti sarira, Sir Hugo luã pe soçi'a sa în bratã, si elu ênsusi erã asiã de palidu cá soçi'a sa. Olivia Charteris caditã în o lesinare mortala.

Capitululu VIII.

Lady Charteris afla adevèrulu.

Pe când Ulrich si Polly iesira nóptea din teatru, erã fórtè întunerecu si ploia în torinti. Ei înse nu observara timpulu uritu, ei pasira voiosi pe stradele tinóse.

Nici unulu nu presentãca, cumca acum va fi ultim'a óra, si cumca cu diu'a de mãne se va începe pentru tiner'a fetitia o alta viétã.

Rosanna i așteptã, foculu ardea placutu în caminu, si thei'a se preparã. Umorulu Pollyei s'a schimbatu; ridiëndu enarã ca Rosannei despre printiulu de Pipesandbeersbad si dupa ce trecuse mediulu noptii merse cântãndu în chil'a ei.

— Dómne ajuta, — cugetã Ulrich, — ea iérase

dënsulu si Tomsia, omu de statura frumósa si nobila, prefectulu curtii, pe care decisera sè-lu aléga Voda în loculu lui Pseudo-Heraclide; iér Motiocu sè remãna cu acést'a pentru cá sè delature ori-ce suspitiune.

Astfel complanãdu-se lucrurile în 7 augustu gardistii lui Pseudo-Heraclide sosira la óstea, care se asiedãse în o îndepartare de 20,000 de pasi dela Sucóv'a. Tomsia în aceasi di adunãdu-si rapede ostenii, tine o vorbire înfocata cãtra óstea sa. Începëndu dela periclulu bataliei ce i amenintiã, si dela mãni'a lui Dumnedieu ce-i ajunse debarcã cu furia asupra lui Pseudo-Heraclide, carele a provocatu drépt'a judecata a Dlui prin fãra-de-legile sale, îlu numesce tiranu, omu fãra de Dumnedieu si fãra nici o religiune, plãnge calamitatea sa si a tuturor, cãci însielati de virtutile aparenti a unui omu necunoscutu, chiamara la tronul ei de buna voia pe unulu carele sub falsulu nume de Heraclide sciũ sè însiele pe toti si sè le împuna respectu; le aratã, cu ce aviditate a despoiatu bisericile, a rapitu sãntitele cruci, si alte monumente de pietate, ce le remasera dela strabuni, cum tóte obiectele sacre séu profane le socoti cá nisce predi de batalia, si cum a despretiuitu datinele tierii; mai departe, cá a întrodusu cu mare ambitiune alte culturi religióse, cá a pedepsitu cá omu fãra-de-lege pe preoti si i-a batjocorit în totu modulu, fiind cá acestia s'au nisuitu a aperã vasele si tóte obiectele dedicate cultului

ride si cânta. Este unu reu caruia fia-care cade viptima si care fia-care trebue sè-lu suporte.

Asiã e, Mr. Mason; cei mai multi ómeni se bolnavescu de frigurile de amoru, si cei mai multi le si învingu; ce tocmã cá cu versatulu: multi ilu petrecu, fãra cá sè remãna vre-o urma dupa elu, care se arete cá a fost pe elu cândva acelu reu îngrozitoru, si altii se reînsanetosiedia iérase si manãca si beu si sũnt voiosi — semnele înse remãnu — afunde pâna la mórte.

Cascãndu luã pictorulu lumin'a, dïse Rosannei nópte buna si pasii spre usia, când deodata se audã o batatura aspra afara.

— Ce póte fi acést'a? — dïse Ulrich, — cine vine acum nóptea la dóue-spre-dïcece si trei patrare?

— Ada lumin'a încóci, si îndata vom vedé cine e, — respunse soru-sa si pasã curagiósa spre usia.

De ar fi fost ori-cine, acést'a vediuta trebuiã sè suprinda, — ea cu unu tipetu pasã înderetu.

Sus pe ambitu iesi si Polly.

Ulrich pasã înainte, si în usia statũ Lady Charteris ploata, întinata, cu perulu smultu si cu o privire selbatica.

Lady Charteris la ór'a acést'a, în astfel de timpu, de totu singura. Instinctivu pricepũ Ulrich

divinu, precum si a pastrá cultulu Domnului Isusu Christosu, asiá cum eredira si invetiara dela parinti. Nici s'a îndestulitu cu aceste, ci si-a incredintiatu de soçia pe o straina din gente totu-de-una inimica românilor, si care vine cu o mare suita de Poloni, carora peste puçinu româniei vor trebuí sè le sierbéscá, cari favoriti fiind de principés'a, vor ocup'a tóte oficiile onorifice, atátu în curtea domnésca câtu si în alte deregatoríc publice; mai de parte enumerà tóte faptele superbe si desfrânate ale lui Pseudo Heraclide; în fine i îndemnà de nou si i conjurà, cá aducându-si aminte de virtutea românilor, sè nu se mai dejosésca a ascultá de unu tiranu impiu, ci sè-lu restórne din domni'a, care i-au oferit'o pré temerariu; iér de vor voi sè-lu urmeze, dènsulu le va fi conducatoru.

Acésta vorbire alui Tomsî'a dede ocazione ostenilor sei, sè-si manifesteze ur'a ascunsa, ce o aveau asupra lui Pseudo-Heraclide; toti erumpu în strigàri de fericire pentru Tomsî'a, ilu lauda în totu modulu, si-lu róga sè îndepinésca întreprinderea; i promitu cá dènsii nu vor parasí pe celu ce pedepsesce sacrilegiile tiranului, pe resbunatoriulu religiunii ofensate si a libertàtii publice, care tiranulu o-a calcatu în picioré; si precum se întêmpla în furi'a si entusiasmulu poporului, pe întrecute laudau pe Tomsîa, si injurau pe Pseudo-Heraclide; isi exprimau ur'a si indignarea asupra tiranului, care s'a lapedatu de Dumnedieu

starea lucrului si sîopti surorii sale: „Grigesce de Polly sè se culce îndata.“

Rosanna ascultá.

— Pofsimu în launtru, Lady Charteris, — dîse elu seriosu, — esti singura?

Ea nu respunse nimicu, si i urmà în chilia. De pe hainele ei picurá plóu'a, perulu cadíuse pe faci'a ei palida, si ochii ei cei mari si negrii se atîntira spre Ulrich.

— Ulrich Mason! — începù ea în unu tonu naturalu regusítu, — eu m'am încredíutu în dta neconditiunatu, si dta mai amagitu. Barbatulu meu traiesce!

— Lady Charteris!

În ochii ei ardea unu focu mistuitoru.

— Eu nu sîm Lady Charteris, si dta scii, cá eu la acestu nume urgisítu nici odata nu am avutu ver unu dreptu; scii, cá eu sîm soçia lui Robert Lisle.

— Mylady!

— Da, dta scii, si de a affá dela dta adevèrulu, am venitu în nópte si în tempestate. În diu'a acea, când pasîi eu cu Sir Hugo la altariu, a fost soçiulu meu în biserica, a fost martoru juramèntului meu falsu. Si dta ai retacutu, dta, carele ai sciutu cum ilu

si de toti sântii, si ardu de pof'ta sè espieze religiunea maculata, chiar cu sângele tiranului sacrilegu.

Tomsîa prin oratiunea amintita câstigà ànim'a ascultatorilor sei, si cugetà, cá cu câtu mai tare isi descarca acestia mánia lor asupra lui Pseudo-Heraclide, cu atâta i vor fi mai supusi dènsului, pentru acea le tîne o noua oratiune contra desu-numitului Voda; dupa care oratiune ostenii ce-i avea sub comand'a sa se aruncara cu toti asupra pretorianilor — gardistilor — pe cari i silira sè depuna armele, apoi pe când mergeau siguri spre castrele lor, fure atacati si ucisi pâna la unulu.

Motiocu insciintiându-se despre aceste, lasà Sucév'a si fugi pe ascunsu la Tomsîa, lasându la Voda pe Bernoschin, carele sè simuleze credintia câtra Pseudo-Heraclide si sè se consulteze cu dènsulu, ce este de facutu într' unu periclu asiá suprindiatoru! Pseudo-Heraclide, fiind si dènsulu insciintiatu despre tóte aceste, se retrage în fortarétia Sucevei cu curtenii si cu Ungurii pe cari i retinuse lângá sine, cáci dènsulu, cá sè arete virtute militaria si luxulu curtii sale, isi intinse corturi afara pe câmpu, si acolo așteptá pe fidentiat'a-si.

Întru aceea Sboraschin audíndu despre starea lucrurilor, în Moldov'a, se retrase în Poloni'a, si nici îndemnulu amicilor, nici lacrimile ficeii sale nu-lu putura înduplecá, sè vina întru ajutoru ginerelui seu, nu, cáci elu recunoscu greutatea lucrului, si de aceea preferi

ubescu, dta, caruia nici odata nu ti-am facutu nici unu reu.

Vocea ei cadíu în unu pathos nespusu, ochii ei priviau fôrte doiosi cu o imputatiune spre Ulrich.

— Da, eu am sciutu, — respunse Ulrich fôrte emoçionatu; — iérta-me înse, déca poti. Eu din începutu am simtitu, cá a fost o nedreptate; elu înse m'a conjuratu se pastredíu acelu secretu, si înainte de tóte sè nu-ti comunicu acea nici odata.

— Elu? Cine?

— Barbatulu acela, carele se numia Robert Hawksley, carele înse, cum sciu acum, a fost soçiulu dtale Robert Lisle. Ce puteam înse sè facu? Dta nu mai erai în Anglia, si starea lucrurilor erá atátu de încurcata, încátu erá fôrte cu greu a distinge ce e drepsu si ce nu-i. În parcu mai de unadi voieam sè-ti spunu si totusi nu am cutezatu. Ce e dreptu, eu aveam sè-ti comunicu, esti soçia a doi barbati, legata de fia-care prin legatur'a de mama? Si asiá am tacutu. De ar dá Ddieu, sè-ti potu ajutá, ilustra dôma!

— Dta poti, si pentru acea am si venitu. De dóue ori mi-ai statutu întru ajutoru în lipsa mare, ajuta-mi si acum, te rogu, a trei'a óra!

Ea i întinse ambele mâni; tocmai cá si nainte

mai bine a nu-si implini datorint'ă a cătra ginerele seu, decâtu sè se espuna furiei Românilor, cari de atâte ori le-au aretatu Polonilor cum sciu sè semene cu dènsii paduri că „Dumbrav'a roșia.“

Românii, precum se decisera mai nainte, proclamara de Voda pe Tomsia, caruia i dèdera numele de „Stefanu“, — nume cu predilectiune la Români, si se pregatiau sè obsidieze pe Pseudo-Heraclide. Dicu sè-lu impresureze în Sucév'a, căci vedeau că nu potu luá fortaretia, fàra tunuri, căci erá bine întarita atátu prin positiunea sa cătu si prin arte, dupa cum îndatinéza Românii.

Ocupându dar orasiulu Sucév'a, deja erau sè impresureze si fortaretia, pe când li se anunciá, că Demetriu se apropia de Sucév'a cu óste mare. Atunci Stefanu lasá absidiarea fortaretiei, si se retrage dela Sucév'a 15,000 de pasi, că sè aiba timpul de a se inform'a despre óstea lui Demetriu. Acesta isi asiediasse castelele aprópe de Sucév'a, si tramite în fortaretia pe polonulu Piassechy că sè tracteze cu Pseudo-Heraclide, sè-lu faca sè capituleze, si, de órece elu nu putea sperá că se va puté sustiné în contra inamicilor sei, Românii deja au oferitu tronulu lui Demetriu, sè încheie amicia cu Demetriu, dela care va primí remuneratiune cuviintiósă pentru supunerea sa; — Pseudo-Heraclide la aceste respundeá : că consiliulu este pré audace, iér sperarea lui Demetriu este desiérta, căci nu are dea face nimicu cu Ro-

mânii, cari au alesu de Voda pe unu altulu, si că chiar si la casulu când ar cuprinde elu Moldov'a, totusi din caus'a Turcilor nu ar fi siguru de domnia; mai departe, adauge Pseudo-Heraclide, că Moldov'a este a sa, că o posesiune câstigata pe dreptulu sucessiunii si cu armele, de aceea nu i se putea rapí din partea unor rebeli, iér elu fiind închisu, în fortaretia cea întarita pe spesele statului asiá, cătu dispunându de tóte cele necesare, este în stare o respinge ori-ce atacu si de a sustiné o absidiare ori cătu de lunga; căci elu ástépta ajutorul amicilor sei, si speréza că peste puçinu timpu i vor si sosí; apoi ajutorulu acestora nu numai va molcomí ori ce tumultu, ci va pedepsí cu cea mai mare severitate pe capii rebelilor; ci déca Demetriu se va învoi sè-i sierbéscă în óste cu osteni cari i are sub comand'a sa, dènsulu ilu va recunósce de l-iulu între toti amicii sei, si dupa ce vor fi suprimatu rescóla, ilu va remunerá peste áşteptare.

La aceste mai adauge Pseudo-Heraclide, că dènsulu ar comite o nebunia nespusu de mare, déca ar renunciá dela tronulu câstigatu cu atáta ostenéla.

Numitulu legatu (alui Demetriu) i referesce conditiunile lui Pseudo-Heraclide, la audíulu carora Demetriu, carele erá fierosu din natur'a sa, si acum maretiu pentru sperarea de a cuprinde tronulu, se infuriá si isi bate jocu de tóta cuvèntarea alui. Ci întru aceste primesce din partea Românilor, cari ilu chia-

de patru-spre-diece ani în Lyndilh Grande, când a ajutat'o în fug'a ei.

— İti promitu, déca voiu puté, Lady Charteris.

— Nu me mai numí astfel, — duse ea iritata; — urescu acestu nume, cum urescu pe omulu acela carele ilu pórtă. Eu süm Olivia Lisle. Multiamita lui Ddieu, că potu dıce, soçulu meu traiesce, de si póte nu-lu voiu mai vedé nici odata.

Oftându cadıu ea pe unu scaunu.

Elu traiá!

İntre ei undulau valurile oceanului, pe ei i despartiea unu abisu îngrozitoru, elu înse traieá! Si ânim'a amatei soçi erá plina de durere, de dorintia si de bucuria nespusa.

O frumoşă positiune pentru Ulrich Mason, modelulu tuturor virtutilor, si originalulu tinerimei din Spekhaven. În mediulu noptii cu soçi'a altui barbatu, ba nu, cu soçi'a a doi barbati.

Déca cineva m'ar vedé séu ar audí! Ce va cugetá óre Rosanna? Pe lângă tóta compatimirea ce o avea cătra acea dama, pe elu ilu torturá cugetulu, că póte cineva sè-lu spiondie, séu Sir Hugo sè vina infuriatu la elu. Unu tablou alu unei câmpii pustie se înfaçisă naintea ochilor sei spirituali, alu unei câmpii, pe care în auror'a diminetiei doi barbati stateau în duelu cu pistole.

— Adeca eu ênsa-mi süm vin'a la aceste împregiurări fatale, — dıse Olivia, reculegându-se; — eu sè nu fiu credıtu asiá de usioru scirea despre mórtea lui Robert. Acum, firesce, trebue sè suportu calamitatea mea pâna în fine; înse voiescu sè-si sciú tóte, ce dta îmi vei sci împartasí, si te rogu comunica-mi acum tóte!

— Eu, ilustra dómna, iti voiu împartasi purulu adeveru, bucurosu, de multu faceam acést'a. Dtale tıs'a facutu o mare nedreptate; Gottfried Lyndilh si Sir Hugo Charteris scieau în diu'a cununiei dtale, că Robert Charteris traiesce.

— Si apoi! — oftá dam'a.

— Când vedıui eu prim'a óra pe Robert Lisle în usi'a bisericeii, îmi sıopti o voce interna, că cine este elu. Scieam atunci numai puçinu despre istori'a dtale; dta înse si Mr. Lyndilh ati esprımatu acelu nume, si când mi-ai datu fetiti'a si mi-ai spusu, că e a dtale, am conchisu, că dta ai fi veduv'a lui Robert Lisle. Si totusi, când ilu vedıui în acea diminetia din aprile, tresari acelu cugetu în ânım'a mea: „De ar fi acést'a Robert Lisle.“ Espressiunea feçi ei lı putea condiţioná acea ideia.

(Va urmá.)

mara la tronul, o epistola, în care i se face cunoscutu că dânsulu sosi pré târziu, si că dânsii si-au alesu Voda din sinulu lor, si i-au juratu credința, de acea nu-lu potu parasí.

În fine ilu svatuescu, si-lu róga, sè se rentórca acasa, si sè nu cuteze a încercá ceva cu armele. Demetriu asiá se infuriá la audiulu acestora, încátu dându Românilor unu respunsu amenințiatoriu, isi propune de a nu se

cari cá poporu cu încredere în sine ênsusi, de atâte ori au datu Europei esemple de eroismu si virtute militaria.

Asiá dara atátu motivulu de a pedepsi pe Români, câtu si amagitu de sperarea de a cuprinde tronulu, atitiá în pieptulu lui Demetriu foculu resbunării, de alta parte nu voiá sè-si piérda reputatiunea la casu când s'ar re-trage cu óstea sa fâra de a încerca nimicu, de

Principele Alesandru Donducoff-Corsacoff, guvernatorulu Bulgariei.

rentórce acasa mai nainte, înainte de ce nu ar pedepsi perfidi'a lor, de acea numai decátu plecà în contra inamicilor si se asiediã într'o departare de 1000 de pasi dela óstea lor.

Óstea Românilor erá cu multu mai numeroasa decátu alui Demetriu, carele abíá 4000 de calareti putea apune multimei celei mari a Românilor, dar óstea lui Demetriu întrecea cu curagiulu celu temerariu chiar si pe Români,

aceea se decide a-si cercá noroculu, si cá Români sè nu aiba timpu de a se informá despre multimea óstei sale, începe lupt'a în mediu de nópte, pe când Români nici nu cugetau la acea ambe ostile erau despartite prin fluviulu Siretu, si fia-care erá încungjurata de debile intaritari de pamântu.

(Va urmá.)

—

S A L O N U

Calindarulul septemanei.

Dumin.	19	1	F. 24 d. R. 9 Luc. pr. Avdie.
Luni	20	2	c. p. Grigorie Decap. s. p. Proclu.
Marti	21	3	Intr. în bis. a Maicii Domn.
Mercuri	22	4	s. ap. Filimon, s. m. Cecilia.
Joi	23	5	ss. pp. Amflochiu, Grigoriu.
Vineri	24	6	ss. pp. Climent Rom., Petru Ales.
Samb.	25	7	s. in. mm. Ecaterina, Mercuriu.

Din Viena.

— 24 nov. —

(Adunarea generala a Societății academice Români'a Juna. — Întrarea triumfală a regimentului Mollinâry. — Înarmorântarea unui erou român)

Duminea în 17 l. c. tinerii români din Viena au serbatu adunarea generala a Societății Români'a Juna, în unu modu demnu de reputățiunea lor. O multime de ôspeti de ambe sexele, din familie mari si de o posițiune înalta sociala au participatu la acêsta solemnitate românesca. Hotelulu Metropole, unulu din cele mai splendide localuri a capitalei a datu seratei elegantă, ier publiculu numerosu imposantă.

Presedintele Societății dlu Blasianu, a deschisu adunarea, prin o cuvântare bine simțita si acomodata. Partea oficiala că ceva secundariu a decursu curându si în o ordine demna de ori ce corporatiune.

Celu mai însemnatu punctu din ordinea dălei a fost alegerea membrilor onorari a Societății. Dlu ministru Ioanu Bratianu a fost aclamatu cu unu entusiasm nemarginitu de membru onorariu alu Societății, de o parte căci meritele pentru națiune în generalu, îlu ridica mai pe sus de ori care român, ier de altă căci Societatea Români'a Juna i multumesce unu însemnatu ajutoru de 25 napoleond'ori.

Toasturi oficiale se ridicara în onôrea Maj. Sale a împeratului, în onôrea Mariei Sale regale Carol, a patroneselor balului român, a ôspetilor si a membrilor onorari si ajutatori a Societății.

Serat'a musicala fu deschisa prin întonarea „Cântecului Gintei Latine“, de unu coru imposantu condusu de dlu Blasianu. Sal'a tremură de accentele românasilor în entusiasm. Successulu fu încoronatu de unu aplausu prolongitu, unde strigatele de „Vivat“, „Hoch“ si „Sè traiésca“ înfratite aru fi inimatu si pe celu mai flegmaticu englesu.

Doue quartete de Mozart, pentru flauta, violina, viola si violoncello, esecutate de dnii Calincăuc, Blasianu, Mandicevski si Schaub, inca fure urmate de aplause entusiastice. Asemenea si serenad'a de Beethoven în flauta, violina si viola, avura unu successu splendidu.

Doue cântece, esecutate solo cu vocea de dlu dr. Hosanu, facura publiculu sè-lu rechiamu de vre-o câte-va ori, aplause repetite resunau de chiuiă sal'a.

S'au rostitu 2 declamățiuni: „Vladu Tăpeșiu si Stejariulu“ si „Resbunarea lui Statu Palma“ de V. Alecsandri, declamate de dnii Barseanu si Paulu, ambele fure bine primite.

Serat'a fu încheiata cu „Cisla“ quartetu umoristicu, satiricu, esecutatu de corulu Societății. Soli :

dnii Voina, Blasianu, Danu si Calincăucu. Successulu a fost încununatu de aplause.

Dupa terminarea programei, dlu Hosanu cântă acompaniatu de piano: „Steluti'a“, în unu modu atâtu de patrunđiatoriu încătu în inim'a fia caruia se a facutu neuitatu. Aplausele si vivatele nu mai erau sè încete.

Astfel studentii români aratara si în anulu acestu, că merita spriginulu publiculu român, ier straiților le-a demustratu că românulu pôte, si face !

*

Totu duminea în 17 l. c. resună capital'a de o fanfara, ce raru s'a vedutu în Viena. Regimentulu Mollinâry, intorsu din Bosnia, fu primitu serbatoresce; stradele pline de multimea curiôsa pareau o mare de concăuri palarii si cilindre, cari undulau în tôte părțile.

La gara, pe afara si în launtru nu eră chipu sè încapi, căti copii si femei, nu fure calcati în picioare de nemții ce se indesau că la comedia. Trenulu ce aducea pe ostasi fu salutatu cu unu strigatu asurditoriu de „Eijen“ si „Hoch“; vezduhulu urlă, pare că o mia de trasnete s'au descarcatu de odata, musice militare si civile faceau organele acestui concertu cumplitu. Stradele pe unde avea sè tréca regimentulu erau straformate în o lunga pórta de triumfu. Ier edificiele pareau că sbóra, aripate de o mia de batiste, perdele si stindarde în fâlfaire. Cununi de flori buchete si cigări picau din feresti că o plôia neîntrerupta. Colonelu, oficeri si gregari erau împenati, încătu pareau că o primavéra intra în capitala.

Am risu când am vedutu, pe unu acoperisiu de casa o baba ciomagindu-se cu niste copii ce nu o lasau sè véda, aci se putea vedé „Neugirigkeit“-ulu nemțiescu în adeverat'a sa colóre.

Colonelulu sub acést'a impresiune suridea în unu modu, nu sciu cum sè-lu numescu, căci faci'a lui tradá durere. Oficerii salutau cu sabiele publiculu, ier ostasii veseli, superbi de triumfulu lor mergeau în ordine, si statur'a lor ar fi spusu ori cui că se întorcu din batalia.

Sabii si pusci patate de sânge aretau tragedi'a acestui triumfu.

Astfel trecu conductulu de alungulu stradelor Wiednerhauptstrasse, Ringstrasse si Alserstrasse, apoi pe unu arcu de triumfu întră în Alserkaserne.

(Unu omu neparțialu înse, la acestu aspectu ar fi dăsu : „Multu pôte ipocrisia ! căci regimentulu eră ungurescu, ier publiculu nemțiescu !“)

*

O adêna durere umple inim'a românilor din Viena, când anuciămu publiculu român, pierderea unui iubitu colegu si amicu alu nostru Ilariou Munteanu, candidatu de professura în Viena si locotenu în reserva. În o lupta în Bosnia, petruncu de unu glontiu prin sioldu totu interiorulu i fu sdruncinatu. Adusu în spitalulu garnisónei de aici, dupa lungi si crâncene dureri isi dede vitézulu seu sufletu în mânilu creatoriului, în 16 l. c., departe de scump'a lui Bucovina, departe de caminulu parintiescu si de ai sei.

În 18 l. c. l'amu petrecutu la etern'a sa locuintă. Înarmorântarea a fost splendida : Dupa servițiulu divin, la care chorulu reuniunii de cântări a studen-

tilor universitari din Viena i-a cântatu unu Te-Deum, cortegiulu funebru porni din capel'a garnisónei spre edificiuulu comandei militare; coloneli, statu majoru si ostasi, tovarasi de arme ai repausatului, studenti colegi în studie, amici si reprezentanti a diferitelor corporatiuni si societâti academice au urmatu regretatele lui oseminte. Societatea „Români'a Juna“, care deplânge pe unu fost membru alu seu, a depusu o cununa de flori pe sicriulu seu, studentii români alte dóue, corpulu oficierilor si alte societâti au depusu asemenea cununi pe carulu funebralu.

Conductulu se oprí înaintea edificiuului comandei militare si ostasii cu o salva de puscii detera ultim'a salutare, oficieriuului lor. Apoi întovarasitu de o impositanta multime, fu condusu în cimiteriuulu centralu alu Vienei.

Pe mormântu a tînutu dlu Blasianu o vorbire, care a umplutu de lacrimi ochii tuturor. Între altele a amintitu, câ mórtea eroulu Munteanu ar fi fost mai puçinu amara, când ar fi muritu sermanulu cu consciintia, câ s'a luptatu pentru unu scopu nobilu si salutaru.

Înmormântarea a fost mai splendida decâtu a unui professoru de universitate, asiá unu conductu mortalu raru se vede pe stradele Vienei. Tocmai pe pórt'a de triumfu a ostasilor, ce se întorceau din Bosni'a amu trecut cu remasîtiile paméntesci a iubitulu nostru Munteanu. Dómne! ce contrastu?!

Elu erá unulu din cei mai decepti tineri români, ísi facea datorintiele de studentu cu consciintia rara, puçinu mai avea si erá sè primésca diplom'a de professoru censuratu. Avea întrare la cele mai mari familie aristocratice de aici, erá membru emeritatu si ordinaru la mai multe societâti academice. A caletoritu tóta Itali'a, prin Elveçi'a si Germani'a. Erá unu tineru de mari sperantie, sciá perfectu afara de limb'a româna, cea germâna, francesca, italiana, si spaniòla, sciá puçinu cea englesca si portugesa. Elu avea de studii specialitice limbile neolatine. Cântá frumosu flauta si avea o voce fórte framósca, cea ce i-a datu întrare în societatea de cântári a studentilor academici din Viena, cu care a facutu multe caletorii. Totu music'a i-a datu întrare în casele multor magnati.

Când erá sè puna coperisiulu coscugului, o dama frumósca câ unu ângeru îmbracata în doliu, s'a dusu la elu, i-a desbumbatu blusulu si camasi'a si i-a pusu pe inima o cuverta. Ce va fi continutu, nu se scie. Ea erá barones'a Sch., o mare filoromâna.

Aici ve tramitu o mica poesía, dedicata umbrei scumpului meu amicu.

Cá ulmulu ce cade, când vântulu vuesce.
Cá flórea ce móre, cá róu'a din flori,
Cá bradulu ce crepa, când ceriulu trasnesce,
Ranitu în bataie, vítézule, mori!

Când fruntea ti-palesce, si dílele tale,
Cá frundie picate, de geru se usucu;
Spad'a-ti se frânge, ier musele 'n jale
Íti dau sarutare si triste se ducu!

Departu de tíera pe tíermuri straine,
Pe patulu durerii, tu strigi însedaru.
Câci nimeni nu vine, se plânge cu tine,
Când mórtea-ti întinde, amaru-i paharu.

Pe câmpulu de lupta, când tíer'a ne chiama,
Când scopulu e nobilu, e dulce sè mori,
Nu plânge, viteze, tu mori pentru mama,
Si ceriulu sadí-va pe gróp'a ta flori!

— „Ah! dragii mei prieteni! când fruntea-mi palesce,
Când ochiu-mi se stinge, si simtiu c'o sè moru,
Nu-mi spuneti de scopulu, ce viétu'a-mi rapesco
Lasati-me 'n pace, sè moru mai usioru! . . .“

Silvio.

Donducoff-Corsacoff.

— La portretulu de pe pagin'a 557. —

Principele Donducoff-Corsakoff, guvernatorulu actualu alu Bulgariei, e generalu, barbatu de statu si diplomatu rusescu. Elu este ademenitorulu bulgarilor, care le promite anectarea Rumeliei la Bulgaria, pentru a loví în tractatulu dela Berlin si a se puté pe sine redicá domnitoriu alu statulu bulgaru.

Elu este frate de cruce cu faimosulu generalu Ignatieff, carele „cu lacrimi în ochi“ dise câtra dlu Bratianu, câ Rusiei nu-i trece prin minte a cere înapoiarea Bassarabiei, numai câ români sè alerge la Plevna a scóte din ispita pe cazacii înfricati.

Russi'a are o multime de diplomati de panur'a acést'a, si noi dintre cei multi vestiti punemu sub ochii cetitorilor nostri asta-data pe presuntivulu mostenitoru la tronulu vasalu alu principatulu bulgaru.

Literatura si arti.

„Doctrin'a fericirii“, ilustrata prin sendintie de filosofi antici si moderni, cu unu adausu de colectiuni de 500 sentintie filosofice, de Mihaiu Velceanu, a aparutu dílele trecute în Sibíu. Oplu e dedicatu Il. Sale parintelui episcopu Ioanu Meçianu si costa 60 cr.

Dlu Petru V. Grigoriu, a carui lira de multe ori causéza momente placute cetitorilor nostri, lucra la dóue traduceri în versuri si anume la traducerea nemuritorulu poemu „Rolla“ a lui Alfred de Musset si a dramei în versuri „Hernani“ de Victor Hugo.

Societati si institute.

Societatea Alexi-Sinceaiana a teologilor din Gherla se constituí pe anulu școlaru curentu astfel: presedinte Gerasim Domide, vice-presedinte Emiliu Lobontiu, notaru alu corespundintielor Pamfliu I. Grapini, cassaru Iuliu C. Anceanu, bibliotecaru Ioanu D. Némtiu, notaru alu șiedintielor Paulu Chita, archivaru Mateiu Popu, controlorulu Nic. Avramu.

Din Beiusiu ni se scie, câ societatea de lectura a tinerimei dela gimnasiulu de acolo s'a constituitu pe anulu curentu școlasticu astfel, sub conducerea dlui professoru Iuliu Papfalvai: notaru alu șiedintielor I. Embianu, notaru alu corespundintielor Valeriu Miclea, cassariu Ionu Popu, bibliotecari T. Stanca si G. D. Szilágyi. Șiedinti'a de începere se tînu sub presidiulu dlui directoru Petru Mihutiu, în presinti'a mai multor domni professori, cu concursulu chorului vocalu si instrumentalu dela gimnasiu.

Societatea germâna pentru exploatarea Africeii a însarcinatu pe celebrulu caletoru Gerhard Roohls c'o espeditiune a careia îndresnéla egaléza p'a lui Cameron si a lui Stanley. Dlu Gerhard Roohls va plecá dela Tripoli spre a se duce în Wadai. D'acolo, va urmá în parte cursulu ríului Siari si se va îndreptá spre cotitur'a facuta de Kongo.

Ce e nou ?

In camer'a deputatilor s'a facutu votarea mercuri în 27 l. c. asupra adresei. Guvernulu a invinsu cu 22 voturi.

Ocupatiunea Dobrogei prin trupele române s'a începutu în 26 l. c. Armat'a româna a trecut Dunarea, fiind de façe Domnitorulu si presied. consiliului dlu I. C. Bratianu, pe trei locuri. M. S. Regale în proclamatiunea s'a adresata câtra poporulu din Dobrogea dîce între altele, că Români'a ocupa acest'a țiera nu în virtutea dreptului de cucerire, ci conformu vointiei areopagului europénu; crestini si musulmani se vor bucurá de drepturile române de o potriiva. „Monitorulu Oficialu“ publica statutulu organicu pentru administrarea Dobrogei.

Resboiulu din Azi'a între Anglia si Afganistan s'a începutu. Luptele prime sînt favoritôrie englesilor. Este de însemnatu, că emirulu din Afganistan se bucura de protectiunea Rusiei; de aceea tóta lumea privesce cu încordare desvoltarea lucrurilor pe câmpulu de resboiu.

Imperatulu Rusiei a declarat marilor puteri, că este decisu a executá în tocma tractatulu de Berlin, si a pretinde acest'a si dela port'a otomana. În conflictulu escatu între guvernulu rustru si celu românû cu privire la Dobrogea, tôte puterile au datu dreptu României, astfel apoi Rusi'a a cedatu.

In delegatiunea austriaca s'a întemplatû minune. Comissiunea budgetara a respinsu proiectulu presintatu de Andrassy pentru acoperirea speselor ocupatiunii bosniace cu 14 voturi contra 6; aceste din urma voturi cadîura în favorulu lui Andrassy. Faptulu a produsu sensatiune mare în tôte parțile, mai vîrtos dupa ce lumea nu așteptá dela delegatiuni altu-ceva, de câtu supunere ôrba la tôte ce pretinde guvernulu.

Capitululu ordinului Maria Teresia a recomândatu Maj. Sale imperatului pe generalulu conte Ladislau Szapary spre a-lu distinge cu acest'a decoratiune.

Principele de coróna Rudolf voiesce sê viziteze fabricele mai mari din Boemi'a, căci caus'a lucratorilor îlu interesséza fôrte, si crede că amici'a între fabricantu si lucratorii sei e remediulu celu mai bunu în contra socialismului.

F e l i u r i t e.

Incaldîrea unui orasiu prin vapori. O scrisôre adresata din Stockholm dîarului „Times“ dá sêma despre o noua aplicare a vaporilor la 'ncaldîrea caselor dintr'unu orasiu, întocmai cum se luminéza cu gazulu plecatu dela unu rezervoriu centralu:

„Acestu modu de 'ncaldire, care pôte operá la distantië determinate, dar fôrte mari, aru costá multu mai puçinu de câtu combustibilulu, care servește acum la 'ncaldire. La Stockholm, s'au facutu esperintië anulu trecutû si asta iërna cu acest'a sistema. Aprôpe 200 case din orasiu, situate într'o radia de 3 mile dela usin'a companiei, au fost încaldîte prin tuburi de diferite dimensiuni. Nu se produce nici o condensare în tuburile principale, cari sînt acoperite

c'unu stratu micu de chârta pusa imediatu pe feru, apoi d'unu învelisiu de pâsla, în fine de chârta numita „Manille“ si totulu e închisu în tuburi de lemn, cari se punu pe strade ca tuburile de gazu.

„Distribuirea caldurei în apartamente se face prin niste radiatori compusi de diferite tuburi unite cu tubulu de esîre pentru ap'a condensata, care scapa la o temperatura de mai puçinu de 100 grade centigrade, care e îndestulatôre pentru tôte trebuintië domestice ale unei case.

„Vaporii au fost întrebuintiati astfel la o distantiã de mai bine d'o jumetate de mila; d'oue machinè de vapori, una cu fortia de 10 cai, cealalta de 14, mergu la acea distantiã c'unu usioru adausu de combustibilu.

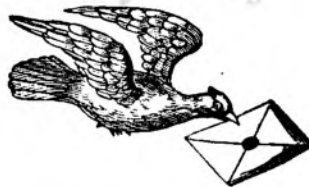
„Vaporii care circula astfel potu servi la bucataria, la brutarii, etc.

„S'asigura c'acest'a sistema a dobânditu unu succesu otaritoru si e chiamata a produce o adeverata revolutiune în încalditu.“ („Rom.“)

Imblândîrea cailor prin electricitate. În Bruxelles s'au facutu nu de multu încercâri pentru a imblândî caili cu ajutorulu unui frêu electricu. Acestu frêu este pusu în legatura cu d'oue sêrme, ale caror capete intra în o mica bateria electrica. Calaretulu încalecându, ia în mâna de odata cu frênele si aceste sêrme. Apesându unu nasturelu, electricitatea lucréza asupra gurei calului; puçina electricitate este de ajunsu a imblândî pe celu mai selbatecu calu.

Post'a Redactiunii.

S. Corespondintië din victi'a sociala, literaria si artistica de acolo, — precum si despre mișcamintele culturale române, vom primi cu cea mai mare placere câtu mai adese ori. Versurile se potu traduce si în altu metru coresponditoru idiomului românescu. Poesi'a se va publicá.

Dlul S. B. P. in Hatieg. Din „Panteonulu Românû“ de multu nu mai avemû nici unu esemplariu.

Dlul E. C. in Gherla. Baniî au sositu, nrile reclamate s'au tramisu.

Unei abonante. Amu facutu dispositiune spre a putê împlini cererea dv.

Beleesci. În scurtu timpû le veti primi.

Sibiû. Manuscriptulu întrebatu numai în anulu viitoru îl putemû întrebuintia.

Dlul D. P. in Budapesta. Ne pare fôrte reu că nu se pôte.

Treiluniulu octomvre—decemvre începundu-se cu nr. 74, deschidemû prenumeratiune noua la fôia nôtra, cu conditiunile însemnate în frunte. Observâmu, că în treiluniulu acesta vom dá si suplementele promise pentru acestu semestru. Rogâmu pe abonantiî ale caror abonamente vor espirá sê le rennoiésca de timpuriu, sêu sê ne retramita esemplarele.

Proprietaru, redactoru respunditoru si editoru : IOSIFU VULCANU.

Cu tiparînu lui Alesandru Keesi în Pest'a. 1878. Calea țierei nr. 10.